

การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล

Development of a Morality, Ethics and Nursing Laws Competency Test for Nursing Students

จุลจีรา จันทร์มุงคุณ^{1*}, ณัฐิกา ราชบุตร¹, ช่อทิพย์ แดงพันธ์¹, เขมิกา เสียงเพราะ¹ และ กรรณก ทรกระดูกการ²
Jungera Janthamungkhun^{1*}, Natika Rachabootr¹, Chotip Tangpan¹,
Khemika Siangphrao¹ and Kornkanok Trakunkarn²

¹สาขาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000

²สาขาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด 45120

¹Department of Nursing, Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum 36000

²Department of Nursing, Faculty of Nursing, Roi Et Rajabhat University, Roi Et 4512000

*To whom correspondence should be addressed: e-mail: jungera2520@gmail.com

Received: 20 June 2019, **Revised:** 9 July 2019, **Accepted:** 29 August 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบวัด ตรวจสอบคุณภาพและสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่องสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม จำนวน 25 ข้อ ด้านจรรยาบรรณ จำนวน 27 ข้อ และด้านกฎหมายวิชาชีพ จำนวน 10 ข้อ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจากการคำนวณดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) จำนวน 5 ท่าน ได้เท่ากับ 0.60-1.00 นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 155 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตร Pearson product moment correlation coefficient ได้เท่ากับ 0.94 - 0.99 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ Cronbach's alpha coefficient ได้เท่ากับ 0.99 และหาค่าเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนให้อยู่ในรูป Percentile และ Normalized T-Score พบว่าด้านจริยธรรม ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพและด้านกฎหมายวิชาชีพมีค่า T20-T67, T27-T57 และ T30-T56 ตามลำดับ สรุปได้ว่าแบบวัดมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้จริง และมีข้อเสนอแนะ คือ ควรศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบเปรียบเทียบกับสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรกำหนดไว้ พัฒนาเกณฑ์การประเมินให้มีความชัดเจน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันและจัดทำแบบวัดฯ เป็นมาตรฐานกลางสำหรับทุกสถาบันการศึกษาทางการพยาบาล

คำสำคัญ: แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purposes of this research were to develop measurement, examined quality, identifying normal criteria and interpretation of morality, ethics and professional law efficacy test scoring for nursing students. The researchers created instruments based on nursing and midwifery professional statute (No. 2), 1997, the competency of professional nurses. The 62 items test divided into 3 dimensions: characteristics of morality 25 items, ethics 27 items and professional law 10 items. Testing content validity of the scale by 5 experts investigation, the index of item objective congruence (IOC) was of 0.60 –1.00. Methodology using multi-stage random sampling technique. Samples consisted of 155 bachelor nursing students of Chaiyaphum Rajabhat University who studied in the first semester of the academic year 2017. Range of discrimination index of the test was between 0.94 to 0.99. The reliability of the test analyzed by Cronbach's alpha coefficient were 0.99, The normal score and criteria interpretation in percentiles and normalized T-score found that the normalized T-score of the morality was in range of T20 - T67, the ethics was in range of T27-T57, and the professional law was in range of T30-T56 respectively. Conclusions support that the test quality was enable for pragmatic use. The suggestion were: the details of the components should be compared with the student's performance as specified by the curriculum, the assessment criteria should be developed to be clear ,the construct validity was verified by confirmatory factor analysis, and the test forms were prepared a central standard for all nursing education institutions.

Keywords: morality, ethics and professional law efficacy, nursing students

บทนำ

จริยธรรมเป็นหลักการที่มีความเกี่ยวข้องกับการประพฤติ ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามของบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วาจาและพฤติกรรมกรแสดงออก ซึ่งมีพื้นฐานมาจากค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ศีลธรรมจรรยาและกฎหมายของบุคคลในสังคม [1] เพื่อให้บุคคลสามารถแสดงออกในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องเหมาะสมและมีหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมอันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง บุคคลอื่น สังคมและประเทศชาติ ปัจจุบันกลุ่มบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ได้มีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสมาคมแห่งวิชาชีพขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกฐานะแห่งวิชาชีพของตนเองให้เป็นที่ยอมรับในสังคมอย่างกว้างขวางและได้ร่วมกันกำหนดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้น ซึ่งถือเป็นระเบียบข้อบังคับที่สมาชิกทุกคนในแต่ละวิชาชีพ ต้องยึดถือและนำไปปฏิบัติตาม โดยเคร่งครัด เพื่อธำรงไว้ซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของตนเอง [2] วิชาชีพพยาบาลได้มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพขึ้น โดยสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ฉบับแรก เมื่อปี พ.ศ. 2528 และมีการปรับปรุงใหม่ ในปี พ.ศ. 2546 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เทคโนโลยี การศึกษาและปัญหาสุขภาพของประชาชนที่มีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น โดยหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพถือเป็นมาตรฐานความประพฤติที่พยาบาลทุกคนพึงปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้พยาบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรี ตลอดจนสิทธิมนุษยชนของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ช่วยควบคุมให้พยาบาลทำงานอย่างมีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการผู้ป่วยและผู้ป่วยปลอดภัย ขณะเดียวกันก็ต้องรักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพและดำรงไว้ซึ่งสิทธิอันชอบธรรมในการประกอบวิชาชีพของตน [3]

บทบาทของวิชาชีพพยาบาล เป็นการปฏิบัติโดยตรงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและการช่วยเหลือเมื่อมีการเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์ในกิจกรรมเพื่อ

การรักษาโรค พยาบาลจึงถูกคาดหวังจากสังคมให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการดูแลผู้ป่วย รวมถึงเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในระดับสูงและยึดมั่นตามกฎหมายแห่งวิชาชีพ แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าพยาบาลส่วนใหญ่ยังถูกร้องเรียนเนื่องมาจากคุณภาพการบริการที่ไม่เป็นไปตามที่ผู้รับบริการคาดหวังด้วยสาเหตุใดก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์การร้องเรียนในต่างประเทศ ที่พบว่า อัตราการฟ้องร้องที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้มีอิทธิพลมาจากความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลเป็นหลักเท่าที่ควร แต่เกิดจากความบกพร่องในการสื่อสารระหว่างผู้รับบริการ ญาติและบุคลากรทางสุขภาพ [4][5][6] ระหว่างความคาดหวังของผู้รับบริการและญาติกับระดับการได้รับบริการทางสุขภาพและสอดคล้องกับการรายงานของกระทรวงสาธารณสุขพบว่า จำนวนเรื่องร้องเรียนภายหลัง พ.ศ. 2542 สูงขึ้นเป็นเท่าตัว ซึ่งเป็นการฟ้องร้องและปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการทางสุขภาพ ที่มีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ จึงทำให้เกิดความขัดแย้งในระบบบริการสุขภาพตามมา [7] สำหรับสถานการณ์การฟ้องร้องเกี่ยวกับพฤติกรรมบริการของพยาบาลที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นและมีความซับซ้อน ทั้งจากหน้าหนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ ตลอดจนเรื่องร้องเรียนที่ส่งมายังสภาวิชาชีพ โดยเรื่องร้องเรียนที่ผู้รับบริการร้องมายังสภา การพยาบาลจากปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2559 จำแนกได้เป็น 2 ประเด็นสำคัญ คือ 1) ประเด็นเรื่องส่วนตัวอันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 53 ได้แก่ การผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง (ความคิดที่ไม่ได้เกิดจากการประกอบวิชาชีพ เช่น ท้อ โกง ลักทรัพย์) ร้อยละ 47 และการผิดต่อผู้ร่วมงานและผู้ร่วมวิชาชีพ ร้อยละ 7 และ 2) ประเด็นพฤติกรรมในการประกอบวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 49 ได้แก่ ผิดต่อมาตรฐานวิชาชีพ ร้อยละ 22 ผิดในเรื่องพฤติกรรมบริการของพยาบาล ร้อยละ 18 และผิดด้วยการก้าวล่วงวิชาชีพเวชกรรม ร้อยละ 94 [8] ซึ่งประเด็นที่ถูกฟ้องร้องจากการกระทำผิดพลาดทางเวชกรรมที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ 1) มีความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพไม่เพียงพอ 2) ไม่ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมทางการแพทย์และจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 3) ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานการพยาบาล [9] ดังนั้นการที่จะส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ดี มีจริยธรรม จรรยาบรรณ และยึดมั่นในกฎหมายวิชาชีพ ควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เป็นนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้เกิดการซึมซับตั้งแต่เริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่วิชาชีพและเกิดการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพและปกป้องสิทธิของผู้รับบริการ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป มีการจัดให้นักศึกษาพยาบาลได้หมุนเวียนฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งฝึกทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชนต่าง ๆ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักศึกษาพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรม จรรยาบรรณและสามารถปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบวินัยและกฎหมายวิชาชีพได้อย่างถูกต้องเพื่อเป็นเครื่องชี้แนวทางในการดำรงชีวิตและนำมาซึ่งความสำเร็จของการประกอบวิชาชีพในอนาคต ดังนั้น การหาแนวทาง วิธีการ เครื่องมือหรือแบบวัดที่มีคุณภาพและสามารถนำมาใช้ในการประเมินสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลได้ จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ การสร้างแบบวัดด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพทางการพยาบาล พบว่า ส่วนใหญ่มีการพัฒนาเครื่องมือวัด ในต่างประเทศที่อาจไม่สอดคล้องกับบริบทในการนำมาใช้ศึกษาในประเทศไทย สำหรับเครื่องมือหรือแบบวัดที่ใช้ในการประเมินด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพของประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือหรือแบบวัดที่ใช้สำหรับในสถานการณ์เฉพาะเจาะจงและยังไม่ครอบคลุมทุกประเด็น เช่น แบบวัดสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช [10] แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข [11] และแบบวัดคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล [12] แต่ยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับแบบวัดสมรรถนะที่ครอบคลุมด้านจริยธรรม

จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพในนักศึกษาพยาบาล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านนี้ขึ้น โดยมีองค์ประกอบที่ครอบคลุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ [13] เพื่อให้ได้แบบวัดที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น รวมถึงการสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์ การแปลความหมายคะแนนของแบบวัด ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมิน การติดตาม การเฝ้าระวัง การกำหนดนโยบายและการรณรงค์เพื่อสร้างเสริมและพัฒนาจริยธรรม จรรยาบรรณและการยึดมั่นในกฎหมายวิชาชีพให้กับนักศึกษาพยาบาลได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม 2) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และ 3) ด้านกฎหมายวิชาชีพ [13]

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ประจำภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 259 คน [14]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพิจารณาความหมายและความเข้าใจของภาษาในการตอบข้อคำถาม คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 12 คน (ชั้นปีละ 3 คน โดยคัดเลือกจากนักศึกษาที่มีผลการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมของภาคการศึกษาที่ 1/2560 ในระดับสูง ปานกลางและต่ำ) ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดฯ เป็นรายชื่อโดยการหาค่าอำนาจจำแนกเพื่อคัดเลือกและปรับปรุงข้อคำถาม คือ นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1- 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำนวน 40 คน (ชั้นปีละ 10 คน) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดในด้านความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ รวมถึงการสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน คือ นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1-4 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Determining Sample From a Given Population [15] ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 155 คน ซึ่งมีจำนวนมากกว่าจำนวนต่ำสุดที่ยอมรับว่าเพียงพอต่อการเป็นตัวแทนของประชากร ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi stage sampling)

4. การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างโดยแจ้งวัตถุประสงค์ประสงค์ของการวิจัยและสิทธิของการเป็นกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถยกเลิกการเข้าร่วมวิจัยเมื่อใดก็ได้ การยกเลิกจะไม่ส่งผลกระทบต่อ กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจะเก็บเป็นความลับและผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม แล้วจึงให้กลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพแบบวัดฯ สร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การดำเนินการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ มีดังนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแบบวัด คือ เพื่อพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม 2) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และ 3) ด้านกฎหมายวิชาชีพ [13]

2. ศึกษานิยาม ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ความหมายและพฤติกรรมของผู้ที่มีคุณลักษณะทางด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ รวมทั้งวิธีการสร้างแบบวัดที่มีคุณภาพ

3. สร้างนิยามเชิงปฏิบัติการของสมรรถนะด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ การพยาบาล ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ [13]

4. สร้างผังการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ รวม 62 ข้อ

5. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับการวัดสมรรถนะทั้ง 3 ด้าน รูปแบบของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ในการสร้างแบบวัดสมรรถนะ ทั้ง 3 ด้านนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นพฤติกรรมทางบวก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมหรือมีลักษณะนั้น ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก
- 2 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมหรือมีลักษณะนั้น ๆ อยู่ในระดับต่ำ
- 3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมหรือมีลักษณะนั้น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมหรือมีลักษณะนั้น ๆ อยู่ในระดับสูง
- 5 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมหรือมีลักษณะนั้น ๆ อยู่ในระดับสูงมาก

6. ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเบื้องต้นโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาล จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 2 ท่าน พิจารณาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบวัด โดยการพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Congruence: IOC) ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาความสอดคล้องดังกล่าวมาคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และรวบรวมข้อเสนอแนะในการปรับแก้ข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ มีดังนี้

7. นำแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพที่ปรับแล้วไปทดลองใช้ ครั้งที่

1 กับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน (ชั้นปีละ 3 คน โดยคัดเลือกจากนักศึกษาที่มีผลการประเมินด้านคุณธรรมจริยธรรมของภาคการศึกษาที่ 1/2560 ในระดับสูง ปานกลางและต่ำ) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจด้านภาษาในแต่ละข้อคำถาม

8. นำแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพที่ผ่านเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 62 ข้อ ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน (ชั้นปีละ 10 คน) ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก เพื่อวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อในด้านค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่ดี คือ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

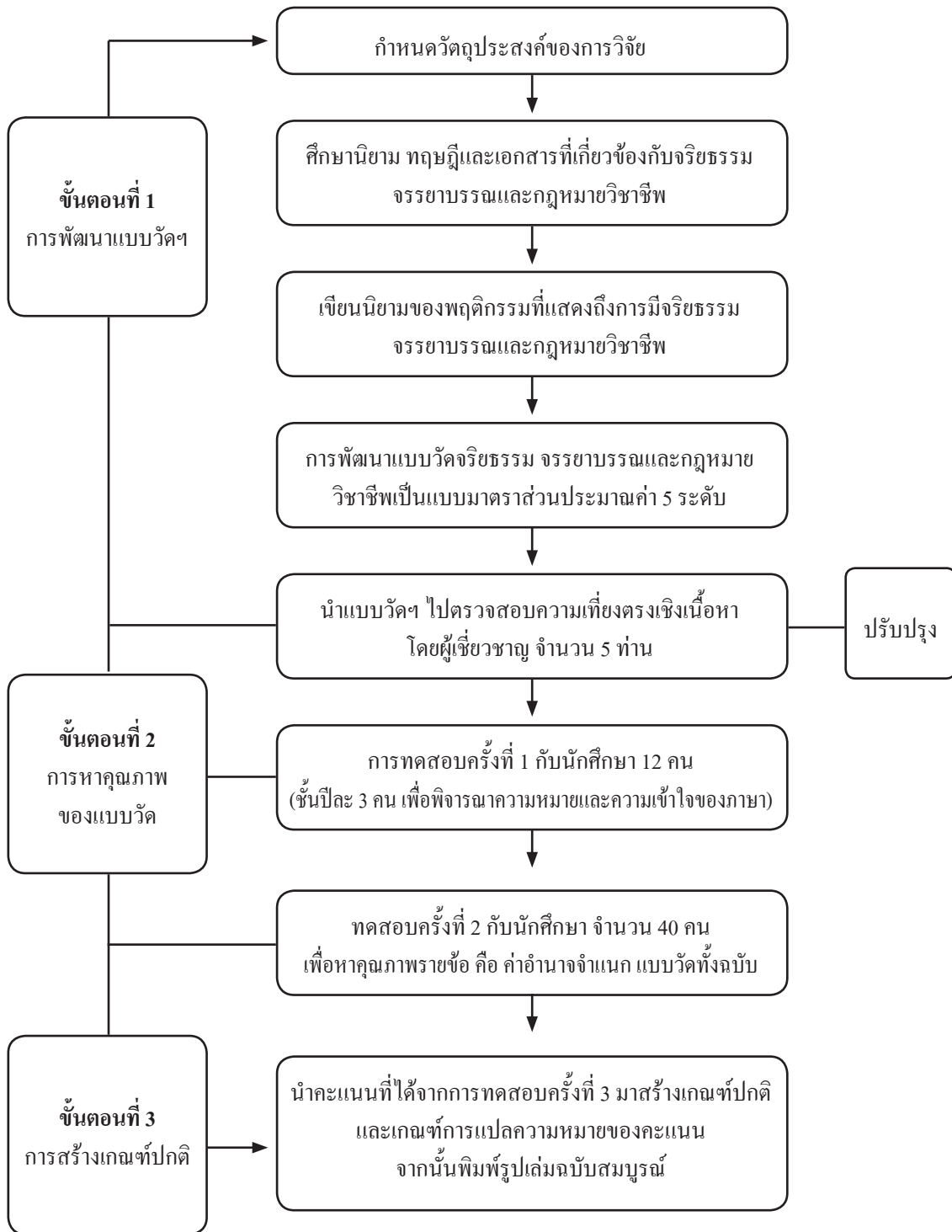
9. นำแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพที่ผ่านเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก จำนวน 62 ข้อ ไปทดลองใช้ ครั้งที่ 3 กับนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1- 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 155 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.994

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ มีดังนี้

10. นำแบบวัดที่ได้จากการทดลองใช้ ครั้งที่ 3 มาสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัด ให้อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ไทล์และคะแนนที่ปกติ

11. นำแบบวัดที่ได้จัดทำคำชี้แจงและจัดพิมพ์เป็นแบบวัดฉบับที่สมบูรณ์

ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยการพัฒนาและหาคุณภาพของแบบวัดฯ การสร้างเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล แสดงรายละเอียด ดังรูปภาพที่ 1

รูปภาพที่ 1 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ

ผลการวิจัย

แบบวัดฯ ที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาลได้ โดยผลการวิจัยที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ จากการคำนวณ ดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ค่าอำนาจในแบบวัดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00

2. การวิเคราะห์ข้อคำถาม พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกที่มีคุณภาพ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.943-0.992 แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.963 - 0.992 (จำแนกเป็น 11 ประเด็น คือ ความรับผิดชอบ มีค่าอำนาจจำแนก 0.993 ความซื่อสัตย์ มีค่าอำนาจจำแนก 0.976 ความมีเหตุผล มีค่าอำนาจจำแนก 0.975 ความกตัญญูกตเวที มีค่าอำนาจจำแนก 0.978 การรักษาระเบียบวินัย มีค่าอำนาจจำแนก 0.979 ความเสียสละ มีค่าอำนาจจำแนก 0.990 ความสามัคคี มีค่าอำนาจจำแนก 0.979 การประหยัด มีค่าอำนาจจำแนก 0.983 ความยุติธรรม มีค่าอำนาจจำแนก 0.992 ความอดุสาหะ มีค่าอำนาจจำแนก 0.980 ความเมตตา-กรุณา มีค่าอำนาจจำแนก 0.988)

2.2 จรรยาบรรณวิชาชีพ จำนวน 27 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.964 - 0.983 (จำแนกเป็น 5 ประเด็น คือ จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน มีค่าอำนาจจำแนก 0.984 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อสังคมและประเทศชาติ มีค่าอำนาจจำแนก 0.980 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อวิชาชีพ มีค่าอำนาจจำแนก 0.966 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น มีค่าอำนาจจำแนก 0.964 และจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อตนเอง มีค่าอำนาจจำแนก 0.973

2.3 ด้านกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.943 - 0.968 (จำแนกเป็น 2 ประเด็น คือ กฎหมายการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่าอำนาจจำแนก 0.943 และกฎหมายการประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ มีค่าอำนาจจำแนก 0.968

3. มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ เท่ากับ 0.994

4. เกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดฯ อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ไทล์และคะแนนที่ปกติ แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านจริยธรรม มีค่า T20 - T67 (ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ มีค่า T33-T67 ความซื่อสัตย์ มีค่า T20-T65 ความมีเหตุผล มีค่า T20-T65 ความกตัญญูกตเวที มีค่า T20-T67 การรักษาระเบียบวินัย มีค่า T34-T64 ความเสียสละ มีค่า T34-T65 ความสามัคคี มีค่า T34-T65 การประหยัด มีค่า T35-T65 ความยุติธรรม มีค่า T35-T65 ความอดุสาหะ มีค่า T33-T65 ความเมตตา-กรุณา มีค่า T26-T65)

4.2 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่า T27-T57 (ประกอบด้วย จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน มีค่า T27-T57 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อสังคมและประเทศชาติ มีค่า T28-T57 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อวิชาชีพ มีค่า T29-T55 จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น มีค่า T28-T56 และจรรยาบรรณวิชาชีพ การพยาบาลต่อตนเอง มีค่า T29-T56)

4.3 ด้านกฎหมายวิชาชีพ มีค่า T30 - T56 (ประกอบด้วย กฎหมายการประกอบวิชาชีพการพยาบาล มีค่า T30-T55 และกฎหมายการประกอบวิชาชีพการผดุงครรภ์ มีค่า T30-T56)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการสร้างแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ได้แบบวัดฯ จำนวน 62 ข้อ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา แบบวัดฯ โดยการศึกษาเนื้อหาสาระจากเอกสารที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม 2) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และ 3) ด้านกฎหมายวิชาชีพ [13] แล้วนำแบบวัดฯ ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบหาคุณภาพ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปทุกข้อ ซึ่งเป็นแบบวัดที่ใช้ได้ แสดงให้เห็นว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะก่อนการพัฒนาแบบวัดฯ ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาสาระโดยครอบคลุมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 เรื่อง สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ [13] และศึกษาวิธีการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ตามนิยามศัพท์ในแต่ละด้านเป็นอย่างดี จึงทำให้ผลการประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในเกณฑ์สอดคล้องทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล วรคำ [16] กล่าวว่า เกณฑ์ในการเลือกข้อคำถามนั้น พิจารณาจากเสียงส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็น ว่าสอดคล้องก็จะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป หากมีค่าต่ำกว่าถือว่าใช้ไม่ได้ และสอดคล้องกับ ปิยธิดา ปัญญา [17] กล่าวว่า เกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามนั้น ให้พิจารณาจากจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป หากต่ำกว่า 0.60 ก็ถือว่าใช้ไม่ได้

1.2 การหาคุณภาพ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากการหาคุณภาพแบบวัดครั้งที่ 2 พบว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล มีข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.963-0.992 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.964-0.984 และด้านกฎหมายวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.943 - 0.968 จากการหาคุณภาพแบบวัด ครั้งที่ 2 พบว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล มีค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.943-0.992 ดังที่ ไพศาล วรคำ [16] ได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามไว้ว่าข้อคำถามที่มีคุณภาพ ต้องมีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 เป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ ควรคัดเลือกไว้ใช้ ถ้าค่า r เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกสูง ซึ่งเป็นค่าที่ดีมากของค่า r และสอดคล้องกับ บุญใจ ศรีสถิตนรากุล [18] ได้กำหนดค่าอำนาจจำแนกหรือ ค่า r จะมีค่าระหว่าง -1 ถึง +1 โดยปกติแล้ว ค่า r ที่ยอมรับได้มีค่าระหว่าง 0.20- 1.00 ค่า r ยิ่งเข้าใกล้ +1 แสดงว่าข้อคำถามนั้น มีค่าอำนาจจำแนกสูง เป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพมากแสดงให้เห็นว่าแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 62 ข้อ เป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ ซึ่งครอบคลุมนิยามเชิงปฏิบัติการในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณ และกฎหมายวิชาชีพ

1.3 การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น ผลการหาคุณภาพแบบวัดครั้งที่ 3 พบว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมดเท่ากับ 0.90 แสดงให้เห็นว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือได้ ดังที่ ไพศาล วรคำ [16] กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือค่าความเชื่อมั่นจะต้องมากกว่า 0.70 ขึ้นไป ($r_1 = 0.70$, $r_2 = 0.49$) แต่สำหรับกรณีของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement test) และแบบทดสอบวัดความถนัดทางการเรียน (aptitude test) ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นไม่ควรต่ำกว่า 0.90 เพราะเป็นแบบวัด ที่ต้องการความเชื่อมั่นสูงและสอดคล้องกับ บุญใจ ศรีสถิตนรากร [18] กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หรือค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้ขึ้นอยู่กับชนิดของเครื่องมือวิจัยหรือประเภทของเครื่องมือวิจัย โดยเครื่องมือวิจัยทั่วไป ควรมีค่าความเที่ยง 0.80 ขึ้นไป แต่หากเป็นเครื่องมือใหม่ที่ผู้วิจัยริเริ่มพัฒนาขึ้น ควรมีค่าความเที่ยง 0.70 ขึ้นไป

2. เกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติ ให้อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ไทล์และคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Scores) ผลการทดสอบ พบว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม มีค่า T20 - T67 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ มีค่า T27-T57 และด้านกฎหมายวิชาชีพ มีค่า T30 - T56 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาล ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถบอกระดับสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาล ตั้งแต่ระดับต่ำมากถึงระดับสูงมาก โดยนักศึกษาพยาบาลส่วนมากมีระดับสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนที่ปกติ มีค่าตั้งแต่ T45 - T55 และผู้วิจัยได้ทำการขยายคะแนนที่ปกติ ของสมรรถนะในทุกด้าน เพื่อสามารถปรับเกณฑ์ปกติให้สามารถใช้ตีความหมายของคะแนน ได้ครอบคลุมทุกคะแนน ซึ่งสอดคล้องกับปิยะธิดา ปัญญา [17] กล่าวว่า การสร้างเกณฑ์ปกติและการขยายคะแนนที่ปกติ สามารถทำได้โดยการแปลงคะแนนดิบให้อยู่ในรูปเปอร์เซ็นต์ไทล์ แล้วนำคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นคะแนนที่ปกติ (T) และนำคะแนนที่ปกติที่ได้ไปเข้าสมการถดถอยเพื่อหาค่าคะแนนที่ปกติที่ปรับแก้ (Tc) จากนั้นจึงนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า Tc 35 แปลว่า สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบกับกลุ่ม อยู่ในระดับต่ำมาก Tc35-Tc44 แปลว่า สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบกับกลุ่ม อยู่ในระดับต่ำ Tc45-Tc54 แปลว่า สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบกับกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง Tc55-Tc64 แปลว่า สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบกับกลุ่มอยู่ในระดับสูง และสูงกว่า Tc65 แปลว่า สิ่งที่ต้องการเปรียบเทียบกับกลุ่ม อยู่ในระดับสูงมาก ทำให้สามารถวัดความสามารถของบุคคลเมื่อเทียบกับกลุ่ม โดยการสร้างเกณฑ์ปกติไว้สำหรับการแปลความหมายของคะแนน และสอดคล้องกับ สมณี ภัททิยธนี [19] กล่าวถึงการขยายคะแนนที่ปกติว่า คะแนน T ปกติ จะไม่ครอบคลุมคะแนนดิบทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด แม้จะสุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ๆ เป็นจำนวนนับพัน ก็อาจจะไม่มีนักเรียนคนใดได้คะแนนใกล้เคียงกับคะแนนเต็มหรือได้คะแนนเข้าใกล้ 0 จึงจำเป็นต้องขยายคะแนน T ปกติ ให้ครอบคลุมคะแนนสอบทุกคะแนนหรือเกือบทุกคะแนน เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้และเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการทำเกณฑ์ปกติ (Norms) และสอดคล้องกับศิริกัญญา วงศ์ภักดิ์ [20] กล่าวว่า การหาค่าคะแนน TC (คะแนน T ปกติ ที่ปรับแก้) เพื่อใช้สร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยอาศัยสมการพยากรณ์พบว่า จากคะแนนสอบที่นักเรียนทำได้ มีค่าตั้งแต่ 5 ถึง 36 คะแนน เมื่อแปลงเป็นคะแนน TC แล้วได้ค่าอยู่ระหว่าง T32 ถึง T67 และเมื่อทำการขยายคะแนน TC ถ้าคะแนนผลสอบของนักเรียนเป็น 37, 38, 39, 40 สามารถปรับขยายคะแนน TC ได้เป็น T68, T69, T71, T72 ตามลำดับ ทำให้ได้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนที่ครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ประกอบด้วย การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์อำนาจจำแนกโดยใช้สูตร Pearson product moment correlation coefficient พบมีองค์ประกอบย่อย 3 ด้านคือ ด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านจรรยาบรรณและด้านกฎหมายวิชาชีพ มีการตรวจสอบ ความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ 0.99 และหาค่าเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนนให้อยู่ในรูป Percentile และ Normalized T-Score พบว่าด้านคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านจรรยาบรรณและด้านกฎหมายวิชาชีพ มีค่า T20-T67, T27-T57 และ T30-T56 ตามลำดับ จึงนับว่าแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ สำหรับนักศึกษาพยาบาลที่พัฒนาในครั้งนี้มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนา นักศึกษาพยาบาลให้มีสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 [13]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำแบบประเมินไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่าแบบวัดฯ ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพในด้านความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น ควรมีการศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ เปรียบเทียบกับสมรรถนะของผู้เรียนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้เพื่อให้แบบวัดฯ มีความเหมาะสมกับบริบทของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

1.2 ผลการวิจัย พบว่าแบบวัดฯ ผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบในการหาค่าเกณฑ์ปกติและเกณฑ์การแปลความหมายคะแนน ควรมีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินให้มีความชัดเจนเพื่อให้สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกได้อย่างถูกต้องและสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดสมรรถนะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

2.2 ควรทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะด้านจริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายวิชาชีพที่เป็นมาตรฐานกลางสำหรับทุกสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลและเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมภายใต้มาตรฐานวิชาชีพเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สิวลีศิริไล. จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2556.
- [2] ทองจันทร์ หงส์ลดารมภ์. จริยธรรมแห่งวิชาชีพและจริยศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2560. [เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560] เข้าถึงได้จาก http://www.stc.arts.chula.ac.th/Publications/files/Professional_ethics
- [3] วริยา ชินวรรณ. จริยธรรมในวิชาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล; 2558.
- [4] Berry, A.J. Nurse practitioner/patient communication styles in clinical practice. Journal for Nurse Practitioners 2009; 5:508-514.

- [5] Jone,L, Woodhouse. D & Rowe .J. Effective nurse parent communication: A study of parents' perceptions in the NICU environment. *Journal of Patient Education and Counseling* 2007; 69: 206-212.
- [6] Nelson, W.J & Venhaus. Improving retention through nurse and physician communication. *Nurse Leader* 2005; 2: 54-56.
- [7] บุญศักดิ์ หาญเทิดสิทธิ์. มาตรฐานทางจริยธรรม กฎหมายและการแพทย์ของการยินยอมให้รักษาในเวชปฏิบัติ. *รัฐสภาสาร* 2559; 62: 32-68.
- [8] พรจันทร์ สุวรรณชาติ. จริยธรรมและกฎหมายในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย; 2560. [เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560] เข้าถึงได้จาก www.natne.or.th/images/01_Event/18112559/002.pdf
- [9] พรจันทร์ สุวรรณชาติ. พยาบาลกับการประกอบวิชาชีพที่อาจถูกฟ้องร้องได้. *วารสารสภาการพยาบาล (Thai Journal of Nursing Council)* 2552; 24 : 11-13.
- [10] อรวรรณ จุลวงษ์ และคณะ. การสร้างเครื่องมือวัดสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชในนักเรียนพยาบาล. *วารสารกองทัพ* 2556; 14: 81-88.
- [11] คมวัฒน์ รุ่งเรือง และวรรณชาติ ตาเลิศ. การศึกษาปัญหาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยตามความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุนทรินทร์. *รามาชิดิพยาบาลสาร* 2554;16: 112-124.
- [12] พิศสมัย อรทัยและเพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก. การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล. *รามาชิดิ พยาบาลสาร* 2553; 16: 350-363.
- [13] กองการพยาบาล. จรรยาบรรณวิชาชีพ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข; 2560 [เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560] เข้าถึงได้จาก www.thaiall.com/ethics/ethics_nurse.htm
- [14] งานทะเบียนและพัฒนานักศึกษา. สถิตินักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ปีการศึกษา 2560. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ; 2560.
- [15] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement* 1970; 30: 607-610.
- [16] ไพศาล วรรค้ำ. การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2560.
- [17] ปิยธิดา ปัญญา. การวัดและการทดสอบแบบอิงกลุ่ม. พิมพ์ครั้งที่ 1. มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์; 2558.
- [18] บุญใจ ศรีสถิตนรากุล. ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ยูแอนด์ไอ อินเทอร์เน็ต; 2550.
- [19] สมนึก ภัททิยชนี. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประสานการพิมพ์; 2558.
- [20] ศิริกัญญา วงศ์ภักดี. การพัฒนาแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม; 2558.